

ALLAH

ALLAH OF JEZUS?

JEZUS

EEN PERSOONLIJKE ZOEKTOCHT NAAR DE WAARHEID

NABEEL QURESHI

KOK

© 2017 – Uitgeverij Kok
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht
www.kok.nl

Oorspronkelijk verschenen onder de titel *No God but One: Allah or Jesus?* bij Zondervan Publishing Company. Published bij arrangement with The Zondervan Corporation LCC, a division of HarperCollins Christian Publishing Inc.

Copyright © 2016 Nabeel A. Qureshi

Vertaling: Jaap Slingerland
Opmaak omslag: Spaansenmedia
Opmaak binnenwerk: ZetSpiegel, Best
ISBN: 978 90 435 28 290
ISBN e-book: 978 90 435 28 306
NUR: 717

Tenzij anders vermeld, zijn de citaten uit de Bijbel overgenomen uit de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV), uitgegeven door het Nederlands Bijbelgenootschap, Haarlem. De citaten uit de Koran zijn overgenomen uit *De Koran: Heilig boek van de islam* (Eduard Verhoef, Uitgeverij Skandalon, 2016).

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No portion of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means – electronic, mechanical, photocopy, recording or any other – except for brief quotations in printed reviews, without the prior written permission of the publisher.

Proloog

Het dilemma van Fatima

‘Laat zien dat je dit betreurt! Of je bent een lasteraar van Allah!’

Haar broer was ziedend geweest, en zijn woorden galmden nog na in het hoofd van Fatima. *Laat zien dat je dit betreurt! Je hebt Allah gelasterd!* Het dreigement lag er dik bovenop: op godslastering stond de doodstraf. Had ze Allah echt gelasterd? Zo had ze het niet bedoeld. Hun woordenwisseling was verhit geweest, en per ongeluk had ze een paar verkeerde woorden laten vallen ... maar wat nu? Hoe had dit kunnen gebeuren? Ze kon nauwelijks nog helder nadenken. Niets minder dan haar leven stond nu ineens op het spel.

Fatima hield op met handenwringen en keek naar haar computer. Aan dat apparaat had ze haar meest persoonlijke gedachten en innerlijke worstelingen toevertrouwd. Daarop had ze nieuwe ideeën besproken en haar meningen gedeeld met mensen die zich betrokken opstelden en naar haar luisterden. Haar computer was haar venster geweest naar vrienden en naar vrijheid.

Maar vandaag had hij haar verraden. Als gevolg daarvan zat ze nu al uren opgesloten in haar kamer en vreesde ze voor haar leven. Haar broer kon elk moment terugkomen, en dat zou haar einde kunnen betekenen, tenzij ze tot inkeer kwam. Ze moest nadenken. Ze moest helder en snel nadenken.

Ondanks het verraad bleef haar computer haar enige toevlucht. Zoals ze al zovele malen eerder had gedaan, pakte ze haar laptop om dit allemaal te kunnen verwerken. Ze logde in op een Arabisch forum en begon aan een bericht.

Tijdstip: 17:15, 24 juli 2008

Auteur: Rania

Al jaren logde ze in als 'Rania', maar iedereen op het forum wist wie ze was. Ze wisten dat ze in werkelijkheid de zesentwintigjarige Sara Fatima al-Mutari was, een bevlogen jonge vrouw, een gepassioneerde lerares, een patriottische Saoedi, en onlangs bekeerd tot het christendom.

Fatima was geboren in de provincie Qasim, en haar familie stamde af van een vooraanstaande bedoeïenenstam. Ze was dan ook opgevoed volgens de islam, de religie van haar voorgeslacht. Haar moeder, die een vrome dochter wenste, had haar al op jonge leeftijd ingeschreven bij een Koranschool, en Fatima nam haar islamitisch geloof heel serieus. Ze begon de Koran te leren, haar hoofdhaar nauwgezet te bedekken met haar *hijab*, en zelfs tweemaal per week te vasten. Na een tijdje was ze de zeloot van de familie. Ze meed de televisie, luisterde niet naar seculiere muziek en gaf vanwege haar vurige geloof uiteindelijk zelfs haar vriendinnen op.

Fatima's moeder begon bezorgd te worden. Ze wilde graag een vrome dochter, geen fanatieke. Dit was niet de islam die ze kende. Ze kreeg spijt van haar besluit, haalde Fatima van de Koranschool af en schreef haar in voor het schoolstelsel van de staat.

In de daaropvolgende jaren werd het leven van Fatima normaler, maar behield ze een passie voor haar religie. Ze nam deel aan online debatten met agnosten en afvalligen, waarbij ze haar geliefde profeet en religie verdedigde tegen hun aanvallen. Hoe meer dialogen ze voerde, des te vaker ze zich aandachtig verdiepte in de geschiedenis en de theologie van de islam. Ze twijfelde er niet aan dat haar geloof bestand zou zijn tegen een kritische blik. Maar gedurende al die debatten drong het beangstigende en wanhopige besef tot haar door dat ze de islam niet langer kon volgen. Dagenlang at ze niet, ze raakte verzeild in een depressie, en werd atheïst.

Toch wist ze dat ook dit niet het antwoord was. Ze begon opnieuw aan haar zoektocht naar God. Deze keer riep ze echter tot Hem om hulp. Toen kwam ze in aanraking met de evangeliën, om precies te zijn met het evangelie van Matteüs. Het intrigeerde haar. Ze las het vier keer, en werd vooral geraakt door de Bergrede. Na maanden wikken,

wegen, en onderzoek doen, aanvaardde ze de boodschap ervan. Ze legde contact met een christelijke gemeenschap. Die mensen raadden haar echter aan haar nieuwe geloof voor zich te houden: op geloofsafval staat in Saoedi-Arabië de doodstraf. Voor de gepassioneerde en uitgesproken Fatima was dit zwaar, maar ze slaagde erin haar bekering geheim te houden voor iedereen, en haar diepste gedachten te reserveren voor haar computer en voor de exclusieve gesprekken die ze voerde met de christelijke online gemeenschap.

Tot diezelfde online gemeenschap zocht ze haar toevlucht, nu het water haar tot de lippen stond. Ze dacht even na, gaf haar bericht een titel en schreef:

Tijdstip: 17:15, 24 juli 2008

Auteur: Rania

Titel: Ik zit diep in de problemen

Bericht: De vrede van onze Heer en onze God en Jezus de Messias. Ik zit diep in de problemen. Mijn familie is aan me gaan twijfelen door een religieuze ruzie die ik vanmiddag had met mijn moeder en mijn broer ...

Haar broer. Fatima hoefde het forum niet uit te leggen hoe gevaarlijk een ruzie met hem kon zijn. Fatima's broer was op dezelfde manier begonnen binnen dezelfde familie, maar zijn leven had een totaal andere wending genomen dan dat van haar. Sinds hun kindertijd was zijn vurigheid voor de islam alleen maar toegenomen, en hij was uitgegroeid tot een fanaticus. Uiteindelijk sloot hij zich aan bij de 'Commissie ter bevordering van deugd en voorkoming van zonde', de religieuze politie van Saoedi-Arabië, die als enige bestaansreden had de inwoners van het land een strikte versie van de islam op te leggen. Veel moslims zijn het in het bijzonder niet eens met de commissie en in het algemeen ook niet met de dogmatische Saoedische versie van de islam, maar deze religieuze striktheid is wel aantrekkelijk voor fanatieke jonge mannen zoals de broer van Fatima.

Fatima's vingers vlogen over het toetsenbord. De woorden stroomden nu uit haar binnenste terwijl ze met anderen deelde welke angst-aanjangende gebeurtenissen haar die avond waren overkomen. Ze vertelde dat ze zich, in een moment van zwakte, had beklaagd over het

gebrek aan religieuze vrijheid binnen de islam. Toen haar familie bij haar had aangedrongen op een verklaring, had ze eruit geflapt: 'De weg van de Messias is zuiverder dan de weg van de Profeet, en ze lijken in geen enkel opzicht op elkaar!' Haar broer ontstak daarop in razende woede en beet haar een dreigement toe: 'Laat zien dat dit je berouwt! Of je bent schuldig aan lastering van Allah!' Fatima ging diep door het stof, maar desondanks stormde hij haar kamer binnen, nam hij haar computer mee en begon hij haar bestanden te doorzoeken. Daar vond hij de dagboeken van Fatima, haar christelijke belijdenissen, en zelfs een plaatje van het kruis.

Zijn duisterste vermoedens werden bewaarheid. Zijn ogen waren vol vlijmscherpe kwaadaardigheid. Hij liet haar achter en gaf haar vier uur de tijd om na te denken over wat ze gedaan had.

Laat zien dat je dit betreurt! Je hebt Allah gelasterd.

Ze was bij het einde van haar bericht aangekomen, en deed een simpel verzoek: 'Zijn blik maakte me bang. Ik vertrouw hem niet. Alsjeblieft, bid voor me ...'

De vier uren waren inmiddels helemaal verstreken. Haar broer kon elk moment terugkomen. Ze moest kiezen: zou ze zich bekeren en de islam omarmen, of zou ze pal blijven staan voor haar christelijk geloof, en dat mogelijk met haar leven moeten bekopen? Wat ging het worden, de islam of het christendom?

De islam of het christendom?

Voor Fatima hing alles, maar dan ook echt alles, af van die vraag. Hoe sterk haar overtuigingen ook waren, oog in oog met een doodsb bedreiging moet ze zeer waarschijnlijk wel even hebben stilgestaan bij de vraag hoe zeker ze er echt van was: *Is de weg van de Messias werkelijk zo anders dan de weg van de Profeet? Kunnen we echt zeker weten of het ene geloof waar is of juist het andere? En dan nog, is dat het waard om ervoor te sterven?*

Ieder jaar komen miljoenen mensen voor hetzelfde dilemma te staan als Fatima: de islam volgen of het christendom, Allah aanbidden of Jezus. Tenzij de zoeker in een seculiere of gematigde omgeving woont, is de inzet hoog, net als voor Fatima: een zoeker zet misschien wel haar familie, haar vrienden, haar baan en mogelijk zelfs haar leven op het spel. Voor zulke zoekers is het niet vrijblijvend om te geloven in datgene

wat waar lijkt. Zij moeten het zeker weten, en ze moeten zeker weten dat die waarheid hun offer waard is.

Zelf heb ik de islam alweer tien jaar geleden vaarwel gezegd, en de prijs van dat besluit achtervolgt me nog iedere dag. Dat wist ik van tevoren, al lang voordat ik me daadwerkelijk zou bekeren, maar ik wist ook dat ik het zeker wist. Ik wist zeker dat de islam en het christendom niet gewoon twee wegen zijn die naar dezelfde God leiden, maar twee verschillende wegen die beide een volstrekt andere kant opgaan. Ik wist zeker dat ik uitstekende historische redenen had om het evangelie te geloven. Ik hield van de islam, maar ik wist zeker dat ik de problemen die de wortels ervan misvormen niet kon negeren.

Maar boven alles wist ik zeker dat het volgen van de ene ware God alle verzoeken en al het leed waard zou zijn. Ik moest handelen naar het bewijs en naar de waarheid, hoe hoog de kosten daarvoor ook zouden zijn.

In 2005 liet ik de religie achter me die ik toen 22 jaar had aangehangen en werd ik een volgeling van Jezus. In 2009, nadat ik was afgestudeerd aan de medische faculteit, besloot ik ook de geneeskunde te verlaten, zodat ik kon gaan delen wat ik had geleerd over het evangelie, de boodschap van het christendom. Ik geloof daadwerkelijk dat deze boodschap het vermogen heeft om harten te vernieuwen en de wereld te veranderen. De God die het christendom belijdt is anders dan alle andere goden, en de eer die ons is toebedeeld doordat we deel mogen uitmaken van zijn verhaal en doordat we mensen tot Hem mogen leiden, is onmetelijk.

Bij het verspreiden van deze boodschap kom ik vaak twee soorten mensen tegen: er zijn christenen die ervan houden de islam te bekritisseren, en er zijn moslims die wel willen discussiëren, maar niet willen leren. Voor deze twee groepen schrijf ik dit boek niet. Ik schrijf voor mensen die, net als Fatima en ik, een antwoord nodig hebben op deze vragen:

Wat zijn de verschillen tussen de islam en het christendom?

Kunnen we zeker weten dat het christendom waar is of juist de islam?

Is de waarheid het waard om ervoor te sterven?

Ik had er vier jaar voor nodig om een antwoord te krijgen op deze vragen, en nog steeds zijn die vragen zo belangrijk voor me dat ik ze daarna nog eens tien jaar lang heb onderzocht. Dit boek is mijn korte

antwoord erop. Nadat ik mijn bevindingen heb gedeeld, zullen we zien hoe Fatima dezelfde vragen beantwoordde, en ontdekken we hoe haar verhaal is afgelopen.

VRAAG I

**WAT ZIJN DE VERSCHILLEN
TUSSEN DE ISLAM EN HET
CHRISTENDOM?**

In augustus 2005 drong het pijnlijkste besef van mijn leven tot me door: ik geloofde niet langer in de islam. Ik had geen enkele uitvlucht meer over en het lukte me ook niet meer om de eventuele mogelijkheid waar ik al jaren tegen vocht nog langer voor me uit te schuiven.

Als kind groeide ik op met grote liefde voor de islam. Ik genoot ervan om hoofdstukken van de Koran uit mijn hoofd te leren en die te reciteren in mijn dagelijkse gebeden. Ik keek er ieder jaar weer naar uit samen met het gezin te vasten tijdens de Ramadan: zo fascinerend vond ik de gebeden in de vroege ochtend en de gemeenschappelijke maaltijden in de avond. Ik stond elke *Eid* altijd weer te popelen om die samen met mijn hele familie te vieren. Mijn hele leven draaide om de islam, en ik was trots op mijn erfgoed als moslim.

Hoe ironisch is het dan ook dat juist mijn vertrouwen in de islam mijn geloof aan het wankelen bracht, totdat het omviel.

Al vrij snel nadat ik in 2001 begon aan mijn studie, daagde ik een christelijke vriend van de universiteit uit om eens na te denken over de waarheid van de islam. Ik gebruikte redeneermethoden die ik had gehoord in de moskeeën en van moslimautoriteiten om te betogen dat de leerstellingen van de islam verifieerbaar juist waren, en die van het christendom verifieerbaar vals. Zijn antwoorden brachten bij mij een proces van onderzoek en speurwerk op gang dat uiteindelijk vier jaar zou duren. Waar ik keer op keer achter kwam, was dat de christelijke leerstellingen recht overeind bleven staan bij elke mogelijk historische controle. De argumenten tegen het christendom waar ik mijn hele le-

ven op had vertrouwd bleken onvolkomen en gebrekkig, en het christendom hield stand.

Maar wat daarna gebeurde deed mijn wereld pas echt op zijn grondvesten schudden en bracht me tot in het diepst van mijn ziel in verwarring. Mijn vriend gebruikte dezelfde kritische normen waarmee ik de leer van het christendom tegen het licht had gehouden om de islam te betwisten. Onder het gewicht van deze consistente verificatie verkruiden de fundamente van de islam.

In de zomer van 2005 besepte ik dat ik niet meer in de *shahada* geloofde, de islamitische belijdenis: ‘er is geen God behalve Allah, en Mohammed is zijn profeet.’ Het belijden van de *shahada* is wel het minste wat je als moslim kunt doen, maar ik geloofde er gewoon niet meer in. Ik wilde het wanhopig graag geloven, want alles waar ik van hield vond ik in de islam: mijn familie, mijn vrienden, mijn cultuur, mijn tradities en mijn erfgoed. Als ik de islam zou opgeven, zou ik alles kwijtraken wat ik kende en de mensen van wie ik het meest hield intens veel pijn doen.

Bovendien bracht het christendom voor mij geen enkele verlokking met zich mee. Mijn familie was niet christelijk, ik had maar drie christelijke vrienden, al mijn bezoeken aan kerkdiensten hadden een slechte nasmaak bij me achtergelaten, ik vond Kerst en Pasen heidense tradities, en ik had geen enkel idee hoe ik binnen het christendom zou kunnen passen. Als het aan mij lag, wilde ik helemaal niet in het christendom geloven.

Maar het drong tot me door dat het te laat was: ik geloofde al dat het christendom waar was, en ik kon geen moslim zijn, want ik kon de *shahada* niet oprecht belijden. De enige vraag die nog open lag, was of ik ook de laatste stap zou zetten en openlijk van geloof zou veranderen. Overtuigend bewijs vinden is één ding, maar in geloof handelen naar dat bewijs, vooral wanneer de prijs bijna ondraaglijk is, is iets heel anders.

Op 24 augustus 2005, toen ik me niet langer kon verzetten, boog ik mijn knieën voor Jezus en beled ik mijn geloof in Hem. Al snel daarna viel mijn familie in gruzelementen uit elkaar en het jaar daarop was met afstand de meest vreselijke tijd die ik ooit heb doorgemaakt. Ik was nu een buitenstaander, zowel voor mijn familie als voor al mijn vrienden in de moslimgemeenschap. Al binnen een paar weken ontving ik

mijn eerste doodsbedreiging. Tien jaar na dato word ik van tijd tot tijd nog steeds met de dood bedreigd, heb ik mijn oude vrienden nooit meer teruggekregen, en is mijn familie nooit meer geweest zoals zij ooit was. Ik voel nog dagelijks de pijnlijke gevolgen van mijn beslissing.

Als ik mensen dus hoor zeggen dat de islam en het christendom feitelijk op hetzelfde neerkomen, moet ik mijn best doen om me in te houden en niet scherp uit de hoek te komen. Komen de islam en het christendom op hetzelfde neer? Mijn ouders denken daar in elk geval heel anders over, net als het hele dozijn vrienden dat ik ben kwijtgeraakt. Dit cliché is een klap in het gezicht van de honderdduizenden bekeerlingen die van de islam zijn overgegaan op het christendom of vice versa.

Niet alleen zijn deze religies verschillend, maar de verschillen zijn ook nog eens een heel stuk complexer dan ik me realiseerde toen ik tot geloof kwam. Ik wist dat de historische leerstellingen van de beide religies anders waren, maar leerstellingen functioneren niet binnen een vacuüm. Met elkaar beïnvloeden ze de manier waarop we naar de wereld kijken, en daardoor veranderen ze ons weer in wie wij zijn.

De islamitische opvatting van God, die we *Allah* zullen noemen, heeft andere kenmerken dan de christelijke opvatting van God. Het meest voor de hand liggende verschil is natuurlijk dat Allah geen drieënig God is, terwijl de ene christelijke God bestaat in drie personen: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Het concept van de personen van God is zo bepalend voor het verschil tussen de islam en het christendom dat het christelijke basisaxioma 'Jezus is God' in de oren van de gemiddelde moslim klinkt als onmiskenbare godslastering. Weliswaar belijden beide religies dat er maar één God is, maar zodra er maar een begin wordt gemaakt met het nadenken over zijn persoon wordt al duidelijk dat de religies significant verschillen in hun opvatting over wat voor iemand Hij dan is.

En de manier waarop wij naar God kijken heeft ontzettend veel invloed op de manier waarop wij de wereld zien die Hij gemaakt heeft. Waarom heeft God mensen gemaakt: om intiem met hen om te gaan, of om hen te testen? Wat vindt Hij van de mensen: zijn ze zijn dienaren of zijn kinderen? Hoe wil Hij dat we leven: gericht op liefde of gericht op de wet? Wat vertelt Hij ons over het hiernamaals: wachten we vol angst op het onbekende oordeel, of geloven we vol blijdschap in zijn

genade? De islamitische visie op God en die van het christendom leiden tot verschillende antwoorden, en ons antwoord op die vragen verandert de manier waarop we naar onszelf, naar anderen, en naar de wereld om ons heen kijken.

Zowel moslims als christenen geloven dat er maar één God is, maar is dat Allah of is dat Jezus? Ik kan je uit persoonlijke ervaring en in alle eerlijkheid vertellen: ons antwoord op die vraag heeft de kracht om te veranderen wie we zijn.

DEEL I

DE SHARIA OF HET EVANGELIE?

Twee verschillende oplossingen

Hoofdstuk 1

De weg naar het leven

Als beginnend student was ik er trots op dat ik een stem van de islam kon zijn te midden van het grote koor aan religieuze perspectieven op mijn universiteit. De veelheid aan denkwijzen was prachtig, omdat die bestond binnen een omgeving waar kritisch denken werd aangemoedigd. Als we onze ideeën en visies voorlegden, voelden anderen zich vrij om ze te bekritisieren, maar ook om er inzichten aan te ontleen, en zo werden we allemaal gescherpt door de kritische betrokkenheid. Tolerantie hield in dat we mensen altijd accepteerden, zonder daarmee ook meteen hun meningen te accepteren.

Dus juist toen ik de diepste overtuigingen van een medestudent aan het betwisten was, werden we elkaars beste vrienden. David Wood zat samen met mij in het debatteam van de Old Dominion-universiteit. Toen ik hem in een bijbel zag lezen, stapte ik op hem af en vroeg ik zonder enige aarzeling naar de betrouwbaarheid en de historische ontwikkeling van de inhoud. Omdat we allebei een sterke band met God hadden en een passie voor de waarheid, was er meteen een klik, hoewel onze denkbeelden lijnrecht tegenover elkaar stonden. Het gebeurde zo vaak dat we het niet met elkaar eens waren over fundamentele onderwerpen, dat we ons vaak inschreven voor dezelfde vakken, gewoon omdat we dan samen achter in de collegezaal met elkaar konden discussiëren.

Maar toen onze cirkel groter werd en er andere zienswijzen in de discussie werden ingebracht, ontstond er een verrassende wending. Dat gebeurde voor het eerst toen een agnostische teamgenoot, haar naam

was Marie, hoorde waar we het over hadden en zich in ons gesprek mengde. David en ik merkten dat we toen aan dezelfde kant stonden, omdat we het allebei niet met haar zienswijze eens waren. De tweede keer was toen een boeddhistische vriend, Zach genaamd, uitlegde waarom hij boeddhist was. Ook nu waren zowel David als ik het, om dezelfde redenen, niet met hem eens. Altijd als we te maken hadden met mensen die anders naar de wereld keken, bracht zo'n discussie juist de overeenkomsten naar voren tussen de islam en het christendom.

Het staat volstrekt buiten kijf dat, binnen het bredere religieuze spectrum, de islam en het christendom dicht bij elkaar staan. Ze zijn beide monotheïstisch, het zijn de twee grootste geloofsgemeenschappen ter wereld, en ze delen vele andere overeenkomsten. Beide hebben als leerstelling dat er een eeuwige, alwetende God is die soeverein heerst over het universum. God is degene die de mens geschapen heeft uit één man en één vrouw, maar toch keert de mensheid zich tegen Hem. Beide stellen ze dat er op een dag een wederopstanding zal zijn uit de dood en een laatste oordeel. Voor die dag is het van doorslaggevend belang dat wij God zoeken en Hem volgen.

Maar de overeenkomsten tussen de islam en het christendom gaan zelfs nog dieper, voorbij de schone schijn van het postmodernisme: beide claimen dat ze afstammen van Abraham; beide leren dat God boodschappers heeft gezonden, zowel mensen als engelen, om mensen weer terug te brengen bij Hem; beide onderwijzen dat God heilige geschriften heeft geïnspireerd om de mens te leiden; beide stellen dat de satan een bedrieger is die mensen misleidt zodra ze even niet opletten; en beide leren ze dat gelovigen de ander belangrijker moeten vinden dan zichzelf en dat ze de waarheid moeten verkondigen onder hen die niet geloven.

Misschien wel de meest verrassende overeenkomst is dat ze Jezus allebei vereren. Zowel de islam als het christendom leren dat Jezus geboren werd uit een maagd en dat hij de meest miraculeuze man was die ooit bestaan heeft. Zowel de Bijbel als de Koran leren dat Jezus melaatsen genas, blinden liet zien, en zelfs de doden tot leven wekte. Sterker nog, in beide boeken is Jezus de Messias, en net als christenen wachten ook moslims op zijn wederkomst.

Het lijkt dus geen twijfel dat er vele overeenkomsten bestaan tussen de islam en het christendom. Het zou bevooroordeeld zijn om dit te

negeren, vooral gezien het brede scala aan wereldbeelden dat uiteenloopt van atheïst tot pantheïst, zoals David en ik al snel gewaar werden op onze universiteit.

De weg naar het leven: een wet of een mens?

De vele overeenkomsten houden echter niet in dat de verschillen er niet toe doen. Mensen en chimpansees delen 95 procent van hun DNA, maar de overige 5 procent is ontzettend belangrijk! Datzelfde geldt voor het christendom en de islam. Ze delen veel van hun DNA, maar onder de oppervlakte zijn ze volledig anders.

Dat verschil doet zich het meest gelden waar het gaat over de ultieme boodschap van de religies. Volgens de islam is de weg naar het paradijs de sharia, een stelsel van wetten dat je moet volgen om Allah te behagen en om zijn gunsten te verdienen. Letterlijk vertaald betekent *sharia* ‘de weg’. Volgens de christelijke boodschap, het evangelie, is Jezus de weg naar het eeuwige leven. Hij zei: ‘Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand kan bij de Vader komen dan door mij’ (Joh. 14:6). Binnen de islam is de sharia de weg, en binnen het christendom is Jezus de weg.

Wat betekent het dat de weg naar het leven bij de ene religie een wet is, en bij de andere een persoon? Om dat te begrijpen, moeten we de sharia en het evangelie met elkaar vergelijken.